

Landbouwcentrum Granen Vlaanderen (LCG) vzw

Graanbericht Nr. 2015.G.13, 6 mei 2015

Toestand wintertarwe en spelt 4-5 mei 2015

Deze week werden op 27 waarnemingspercelen (proefpercelen en praktijkvelden) waarnemingen uitgevoerd in de **wintertarwe** op onbehandeld gewas. In **West-Vlaanderen** (Zwevegem/Sint-Denijs, 4 percelen; Poperinge, 3 percelen; Houtem-Veurne; Koksijde; Pervijze; Oostende; Snaaskerke-Gistel; Houtave; Zuienkerke, 2 percelen; Knokke-Heist), in **Oost-Vlaanderen** (Kieldrecht, 2 percelen; Nieuwenhove, 2 percelen), in **Vlaams-Brabant** (Huldenberg, 2 percelen; Neerijse; Opwijk) en in **Limburg** (Sint-Truiden; Tongeren, 2 percelen).

Op een aantal percelen **spelt** werd specifiek de gele roestdruk opgevolgd op onbehandeld gewas.

Ontwikkelingsstadium wintertarwe

Het merendeel van de percelen (53%) bevindt zich in stadium 33 (derde knoop).

Ontwikkelingsstadium	% waarnemingspercelen
eerste knoop (stadium 31)	17
tweede knoop (stadium 32)	17
derde knoop (stadium 33)	53
voorlaatste blad (stadium 37)	13

De rassen wintertarwe welke deze week werden opgevolgd waren (rassen in vet vermeld worden ook als referentie in de rassenproeven geëvalueerd):

Avatar	Bergamo	Expert	Intro	Tabasco
Arezzo	Cellule	Henrik	KWS Ozon	Tobak
Azzerti	Elixer	Homeros	Sahara	

Oogvlekkenziekte in wintertarwe

Oogvlekkenziekte kwam nauwelijks voor. Deze kan behandeld worden tot en met stadium 32. Op het merendeel van de percelen is een behandeling niet langer mogelijk.

Meeldauw (witziekte) in wintertarwe

Witziekte wordt niet of nauwelijks waargenomen op de waarnemingspercelen. Enkel in Poperinge (provincie West-Vlaanderen) in het ras Cellule werden op 120 bladeren 3 bladeren met meeldauw geteld.

Bladseptoria (bladvlekkenziekte) in wintertarwe

Bladvlekkenziekte komt algemeen voor maar de aantastingsgraad verschilt sterk van perceel tot perceel.

In de provincie Vlaams-Brabant in Huldenberg is septoria enkel aanwezig op de oudere bladeren. Op de drie bovenste bladlagen wordt geen bladvlekkenziekte waargenomen. Ook in Opwijk blijft bladvlekkenziekte beperkt op het ras Arezzo (2 bladeren op 120 bladeren).

In de provincie Limburg blijft de septoria ook onderin de plant. Op de 3 bovenste bladlagen werden in Tongeren maximaal 8 bladeren met bladvlekkenziekte gevonden.

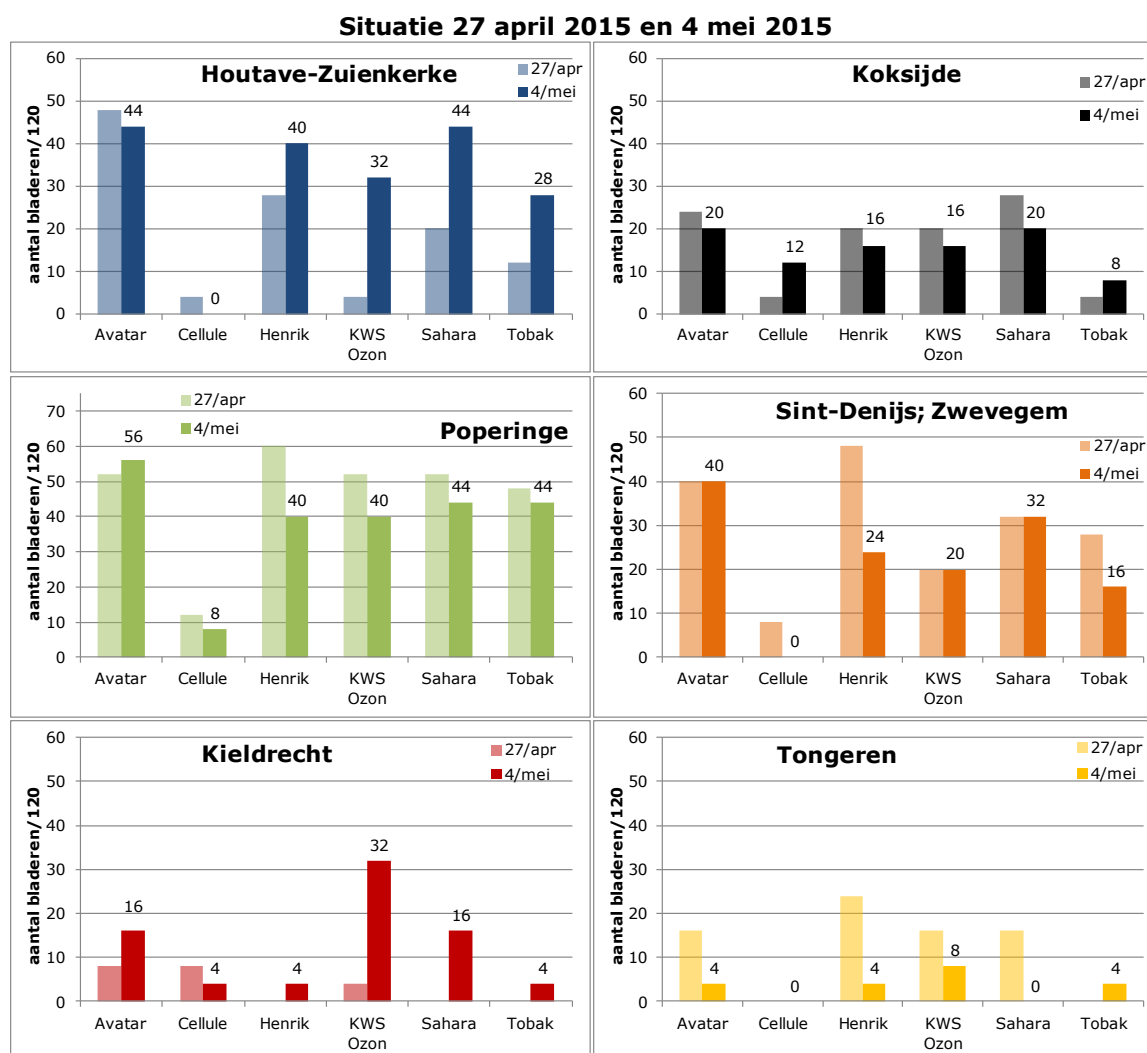

In de provincie Oost-Vlaanderen in Nieuwenhove varieert de aantasting van 8 bladeren (ras Cellule) tot 36 bladeren (ras Henrik) op 120 bladeren.

Cellule toont zich nog steeds op de meeste locaties als vrij bestendig tegen bladseptoria.

De variatie in evolutie en aantastingsgraad van bladplekkenziekte blijkt uit volgende figuur:

- Houtave (Zuienkerke) en Koksijde: provincie West-Vlaanderen, kustpolder
- Poperinge en Zwevegem (Sint-Denijs): provincie West-Vlaanderen
- Kieldrecht: provincie Oost-Vlaanderen, Wase polder
- Tongeren: provincie Limburg

Wanneer het stadium derde knoop bereikt is, kan bij aantasting van meer dan één volledige bladlaag en in functie van de rasgevoeligheid een behandeling gerechtvaardigd en noodzakelijk zijn. Een aantastingsniveau zoals waargenomen in Houtave en Sint-Denijs (provincie West-Vlaanderen) in stadium 3e knoop noodzaakt nog niet tot een behandeling maar vraagt een accurate opvolging. Als een aantastingsniveau zoals waargenomen in Poperinge (provincie West-Vlaanderen), zich voordoet in het stadium voorlaatste blad is een behandeling gerechtvaardigd.

Het regenachtige weer van de voorbije dagen maar ook de volgende dagen (volgens de weersvoorspellingen) alsook de hogere temperaturen zijn bevorderlijk voor een verdere uitbreiding van de bladplekkenziekte.

Op de overige percelen in West-Vlaanderen (Houtem: Henrik; Knokke-Heist: Intro; Oostende: Expert; Pervijze: Avatar; Snaaskerke: Sahara; Zwevegem/Sint-Denijs: Bergamo, Expert, Sahara; Zuienkerke: Expert en Tabasco) varieert de aantasting met bladplekkenziekte van 6 tot 43 bladeren op 120 bladeren. Op geen van deze percelen is een behandeling tegen bladplekkenziekte al nodig. De aantasting breidde uit te Zuienkerke op de rassen Expert en Tabasco en op het ras Intro te Knokke-Heist. De aantasting varieert in functie van het ras en locatie.

Besluit bladvlekkenzieke in wintertarwe

Op alle waarnemingsvelden werd bladvlekkenziekte waargenomen, doch er blijven zoals vorige week duidelijke verschillen naargelang het veld en het ras (van beperkte aantasting tot toename in vergelijking met vorige week). De toestand dient op perceelsniveau opgevolgd te worden.

In de vroegere gewasstadia (tot stadium 33) is een behandeling zelden rendabel. Wanneer echter in deze ontwikkelingsstadia het voorlaatste en vooral het laatste volledig ontwikkelde blad bladvlekken zou vertonen, moet een vroege behandeling overwogen worden.

Zolang niet alle bladlagen ontwikkeld zijn en dus het stadium laatste blad niet bereikt is, is het belangrijk op te volgen of bij de vorming van de voorlaatste en laatste bladlaag, de bladvlekkenziekte mee "opklimt" in het gewas.

Voor een advies voor uw specifiek perceel verwijzen we naar de mogelijkheid om een gratis telling via het Epi-pre-adviesstelsel te laten doorrekenen, zodat u op een beredeneerde manier al dan niet een vroege bespuiting kan uitvoeren.

Gele roest

WINTERTARWE

Gele roest steekt hier en daar de kop op met sterk verschillende aantastingsgraad.

- In de provincie Limburg (Tongeren en Sint-Truiden) werd geen gele roest waargenomen op de rassen Avatar, Cellule, Henrik, KWS Ozon, Sahara en Tobak.
- In de provincie Vlaams-Brabant breidt de gele roest op het ras Atomic in Huldenberg niet verder uit. Ook in Opwijk op het ras Arezzo wordt nog geen gele roest waargenomen.
- In de provincie Oost-Vlaanderen in de rassenproef te Kieldrecht blijft gele roest aanwezig. Van de rassen Avatar, Cellule, Henrik, KWS Ozon, Sahara en Tobak zijn enkel Cellule en Tobak nog vrij van gele roest. Sahara toont nu ook 4 bladeren met gele roest. Het ergst aangetast is KWS Ozon (40 bladeren).

In Nieuwenhove werd gele roest op het ras Atomic gevonden op 24 bladeren.

- Provincie West-Vlaanderen:
 - In Poperinge breidt de gele roest uit. Op het ras Cellule werden vorige week de eerste sporen van gele roest gevonden op 4 bladeren; deze week toonden reeds 12 bladeren sporen van gele roest. Op het ras Henrik werden 8 bladeren met gele roest gevonden. In de rassen Forum en Atomic werd in beperkte mate gele roest vastgesteld. Op het ras Matheo werd beginnende haardvorming vastgesteld.
 - Nieuwe aantastingen van gele roest op praktijkpercelen werden vastgesteld te Pervijze op het ras Avatar (2 bladeren) en in Zuienkerke op het ras Expert (6 bladeren).
 - Op een praktijkperceel Expert te Oostende breidde de aantasting afgelopen week niet meer verder uit.
 - Op de overige praktijkpercelen (Houtem: Henrik; Knokke-Heist: Intro; Snaaskerke: Sahara; Zwevegem/Sint-Denijs: Bergamo, Expert, Sahara; Zuienkerke: Tabasco) werd nog steeds geen gele roest vastgesteld.

In West-Vlaanderen werden op de rassenproeven te Zwevegem (Sint-Denijs) en in de kustpolder te Koksijde en Zuienkerke (Houtave) alle rassen beoordeeld op de aanwezigheid van gele roest (waarnemingen uitgevoerd op de rassen Amalia, Anapolis, Atomic, Avatar, Benchmark, Bergamo, Britannia, Cellule, Elixer, Faustus, Forum, Gedser, Grapeli, Henrik, Intro, JB Diego, Kundera, KWS Ozon, Lithium, Mentor, RGT Reform, Rubisko, Sahara, Terroir en Tobak). Waar gele roest de voorbije weken afwezig bleef, werd op 4-5 mei bij meerdere rassen gele roest vastgesteld; bij een aantal rassen zelfs met belangrijke haardvorming:

- Zuienkerke (Houtave)
 - haardvorming: Benchmark en RGT Reform
 - sporadische aantasting: Kundera
 - overige rassen: geen aantasting

- Koksijde
 - haardvorming: Atomic, Benchmark en RGT Reform
 - beginnende aantasting: Kundera
 - sporadische aantasting: Avatar, KWS Ozon en Lithium
 - overige rassen: geen aantasting
- Zwevegem (Sint-Denijs)
 - haardvorming: Atomic, Lithium en RGT Reform
 - beginnende aantasting: Benchmark en Gedser
 - sporadische aantasting: Henrik

SPELT

In de rassenproeven spelt aangelegd in West-Vlaanderen nl. te Zwevegem (Sint-Denijs) en in de kustpolder te Koksijde werden alle rassen beoordeeld op de aanwezigheid van gele roest (waarnemingen uitgevoerd op de rassen Cosmos, Ebners rotkorn, Epanis, Zollernspelz, Zurcher oberlander rotkorn). De gele roest is opnieuw verder toegenomen in vergelijking met vorige week, en dit op alle rassen. Veruit de meeste en tevens grote aantasting van gele roest komt voor bij de rassen Cosmos, Ebners rotkorn en Epanis. Ook het ras Zurcher oberlander rotkorn vertoont een belangrijke aantasting. Het ras Zollernspelz vertoont de minste aantasting (weinig gele roest).

Besluit gele roest in wintertarwe en spelt

Het aantal velden met gele roest neemt toe in vergelijking met de voorgaande weken met soms belangrijke haardvorming!

Wintertarwe

In Zwevegem/Sint-Denijs (West-Vlaanderen) en in de kustpolder te Koksijde en te Houtave (Zuienkerke), duikt gele roest deze week voor het eerst op en dit bij meerdere rassen, bij een aantal rassen zelfs met belangrijke haardvorming. In Poperinge (West-Vlaanderen) en Kieldrecht (Oost-Vlaanderen) breidde de gele roest deze week uit. In Nieuwenhove (Oost-Vlaanderen) dook eveneens gele roest op.

Spelt

Ook in de rassenproeven spelt in West-Vlaanderen (Koksijde en Zwevegem/Sint-Denijs) blijft de gele roest verder toenemen tot grote aantastingen bij de gevoeligste rassen.

Het blijft zeker aanbevolen om de gevoeligste rassen voor gele roest, zowel wintertarwe, triticale als spelt, goed op te volgen.

Wanneer haardvorming van gele roest optreedt is het aangewezen om onmiddellijk een fungicide-behandeling uit te voeren.

Wanneer geen haardvorming waargenomen wordt, maar de aantasting van de gele roest verder uitbreidt, kan deze best ook worden behandeld. Als algemene stelregel geldt dat wanneer op meer dan 2% van de bladeren gele roest wordt waargenomen, best onmiddellijk behandeld wordt.

De regen van de voorbije dagen kan het waarnemen van de gele roest soms bemoeilijken door het afregenen van de sporen. Tegelijkertijd is het bevorderlijk voor een verdere verspreiding van de sporen.

Bruine roest

Bruine roest is waargenomen op 2 locaties. In Oostende (provincie West-Vlaanderen) beperkt het zich tot 1 blad op 160 bladeren op het ras Expert. In de rassenproef Houtave (provincie West-Vlaanderen) is de aantasting op het ras Cellule groter, namelijk 24 bladeren op 160.

Situatie ziektedruk wintertarwe en spelt in Wallonië

Bladvlekkenziekte breidt verder uit. Ondanks de vorming van minstens één nieuw blad wordt septoria nog steeds op de drie bovenste bladlagen waargenomen. De grootste druk van bladvlekkenziekte wordt vastgesteld in Henegouwen. Gele roest wordt waargenomen op 7 van de 40 waarnemingspercelen en dit op de variëteiten Homeros, Sahara en JB Diego. Vanuit de praktijk waren er meldingen van gele roest op de rassen Homeros, JB Asano, Matrix, Atomic, Expert, Pionier en de speltvariëteit Cosmos. (Bron: CADCO – Actualité-céréales 5 mai 2015)

SAMENGEVAT

- **Septoria** komt algemeen voor. De bladvlekkenziekte blijft ondanks de gewasontwikkeling waarneembaar op de drie bovenste bladlagen. Wanneer het stadium 33 bereikt is, is in functie van de rasgevoeligheid en in functie van de aantasting op de 2e bladlaag een behandeling noodzakelijk.
- **Gele roest** steekt op meerdere velden wintertarwe de kop op met soms belangrijke haardvorming! In spelt blijft de gele roest verder toenemen tot grote aantastingen bij de gevoeligste rassen. Alertheid is noodzakelijk bij de gevoeligste rassen wintertarwe, triticale en spelt, en behandelen in functie van de toestand op perceelsniveau. Bij haardvorming onmiddellijk behandelen.
- **Bruine roest** is in West-Vlaanderen op 2 locaties waargenomen in wintertarwe, met verschillend aantastingsniveau.

VOLGEND BERICHT: 13 mei 2015

De LCG-Graanberichten worden per mail en per post verstuurd op datum van het bericht en kunnen tevens geraadpleegd worden op de LCG-website (www.lcg.be) vanaf deze datum.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, in eigen vorm of wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Het Landbouwcentrum Granen Vlaanderen is niet aansprakelijk voor eventuele schadelijke gevolgen die zouden kunnen ontstaan bij het gebruik van de gegevens uit deze opgave.

Project met financiële steun van de Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij,
Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling Granen

De LCG-Graanberichten komen tot stand door medewerking van volgende partners van het LCG-Vlaanderen:

- de Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling Granen
- Inagro vzw, afdeling Akkerbouw, te Rumbeke-Beitem
- de Bodemkundige Dienst van België, te Leuven-Heverlee
- Universiteit Gent, faculteit Bio-ingenieurswetenschappen, vakgroep toegepaste biowetenschappen, te Gent
- vzw PIBO Campus en het Provinciaal Instituut voor Biotechnisch Onderwijs (PIBO), te Tongeren
- het Vrij Technisch Instituut, Land- en Tuinbouw, te Poperinge
- het Land- en Tuinbouwcentrum Waasland (LTCW), Biotechnische & Sport, te Sint-Niklaas